

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П. Драгоманова**

ЛІ ЧЖАОФЕН

УДК 378.016:784.4=161.2(510):37.015.311

**ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ
ДО УКРАЇНСЬКОГО ПІСЕННОГО ФОЛЬКЛОРУ
В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ КИТАЮ**

13.00.02 – теорія та методика музичного навчання

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ - 2015

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник -

доктор педагогічних наук, професор
ГУРАЛЬНИК Наталія Павлівна,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, Інститут мистецтв,
професор кафедри фортепіанного
виконавства і художньої культури.

Офіційні опоненти:

доктор педагогічних наук, доцент
РЕБРОВА ОЛЕНА ЄВГЕНІВНА,
Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», завідувач кафедри
музичного мистецтва та хореографії;

кандидат педагогічних наук, доцент
ПАНЧЕНКО Галина Павлівна,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького,
Навчально-науковий інститут соціально-
педагогічної та художньої освіти,
доцент кафедри теорії і методики
музичної освіти та хореографії.

Захист відбудеться 11 лютого 2015 року о 14.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.08 у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова за адресою: 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова за адресою: 01601, м. Київ - 30, вул. Пирогова, 9.

Автореферат розісланий 30 грудня 2014 р.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Л.І. Паньків

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Світова тенденція об'єднання та поглиблення інтернаціоналізації освіти, у тому числі музично-педагогічної, вплинула на зміст та якість відповідних процесів, зокрема підготовку вчителя, що відповідає вимогам фахівця світового рівня, міжнародним стандартам і визначає стратегію модернізації педагогічної освіти багатьох країн. Актуальності набула ця проблема щодо Китаю та України стосовно формування творчої особистості майбутнього вчителя музики, здатного творчо та ефективно вирішувати складні фахові завдання у практиці викладання музики.

Об'єднання багатьох країн у єдиний освітній простір сприяє створенню оптимальних умов взаємозбагачення європейським досвідом щодо змісту освіти, який розповсюджується і на східні програми здобуття освіти китайськими студентами. Ефективність фахового становлення майбутніх учителів музики КНР в університетах України залежить від їх інтересу до навчання, до вивчення європейської, зокрема української культури та національних традицій.

Методологічні концептуальні положення формування інтересу в процесі навчання глибокого проаналізовані в роботах О. Абдуліної, В. Вілюнас, Б. Гершунського, І. Зимньої, В. Краєвського, В. Сластьоніна, І. Якіманської та ін. Взаємозв'язок інтересу з фаховою діяльністю особистості у ВНЗ досліджувався в роботах Н. Жукова, Н. Кузьміної, А. Маленко, В. Никифорова. Психологічні засади та наукові підходи щодо розвитку пізнавального інтересу в учнів розглянуто у працях Ю. Бабанського, А. Дусавицького, М. Махмутова, А. Маркової, Н. Тализіної, М. Скаткіна, Д. Ельконіна та інших.

Вчені розглядають дану категорію в контексті активної розумової діяльності (Л. Божович, М. Данилов та ін.); як синтетичне утворення, що включає інтелектуальні, емоційні, вольові фактори (М. Беляєв, А. Волостнікова, Т. Єрофеева, В. Мясичев, С. Рубінштейн та ін.); у зв'язку з окремими напрямками розвитку особистості (А. Матюшкин, Н. Постнікова, Г. Щукіна та ін.); як вираження потреби індивіда (Б. Ананьєв, О. Леонтьєв та ін.); у контексті розвитку мотиваційної сфери особи (Ю. Кулюткин, Н. Морозова).

Конкретизуючи і одночасно поглиблюючи проблему, вчені аналізують рівні прояву і становлення інтересу (В. Давидов, Н. Морозова та ін.); умови та чинники, що впливають на становлення і розвиток пізнавальних інтересів (Л. Вахрушева, Е. Крігер, Г. Шемякіна та ін.); методичні аспекти формування інтересу до навчання (Т. Купцова, М. Семенова та інші).

Особливого значення набуває проблема формування пізнавального інтересу майбутніх фахівців до вокального навчання, розкриттю якої присвячені дослідження багатьох авторів, серед яких: В. Антонюк, Л. Гавриленко, Н. Гребенюк, О. Маруфенко, Л. Тоцька, Г. Панченко, у яких розкриваються основні принципи та методи вокального навчання майбутніх учителів музичного мистецтва, взаємодії музики та слова у створенні співаком музичного образу тощо. Отримують європейського визнання також ідеї

китайських вокалістів та педагогів: Лінь Хай, Ма Цзюнь (розкриття традицій та сучасних тенденцій вокально-хорової культури та формування вокального слуху), Цзінь Нань (методичні засади вокального навчання студентів з Китаю в системі музично-педагогічної освіти України), Ву Гоулінг, У Іфан (витоки інтонаційної взаємодії китайської та української пісенності, етнокультурний компонент у підготовці фахівця), Ван Те (національний стиль у музичній поезії опери), інші напрями вокальної підготовки (Чжан Яньфен, Пан На, Чжай Хуань), що відбивають потребу єдності кращих національних традицій і сучасних методів китайської освіти із світовим досвідом.

Український пісенний фольклор та особливості навчання народного співу були розглянуті Н. Батюк, Р. Лоцман; український пісенний фольклор став предметом дослідження як матеріал формування музично-теоретичних знань майбутніх учителів музики (В. Гура, О. Чурікова-Кушнір та інші).

Дослідження формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики до українського пісенного фольклору спирається на необхідність вирішення низки *суперечностей* між: - загальнокультурною всесвітньою тенденцією щодо обміну культурними надбаннями та державною позицією деяких країн (Китай – не виняток) та обмеженням застосування пісенного фольклору інших народів у музично-естетичному вихованні школярів;- стійкою традицією китайської пісенної культури, що сповідують учителі музики КНР, і необхідністю усвідомлення традиції як загальнокультурної універсалії, що поєднує бажання китайських студентів нести власні здобутки з потребою вивчати національний пісенний фольклор інших країн; - необхідністю подолання мовного бар'єру та поглибленням пізнавального інтересу до пісенної творчості України та відсутністю відповідної методики.

Проте важливим та актуальним є вивчення пізнавального інтересу іноземних студентів до української культури та пісенного фольклору зокрема. Недостатність розробленості та доцільність формування у вчителів музики Китаю пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору, здобуття відповідного вокального досвіду та його використання у власних фахових методиках зумовлюють вибір теми дослідження: *«Формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю»*.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація входить до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування Інституту мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова і складає частину його наукового напряму «Зміст, форми, методи фахової підготовки вчителів музики». Тема дисертаційного дослідження затверджена Вченою радою НПУ імені М.П. Драгоманова (протокол № 6 від 30 січня 2014 р.).

Мета дослідження – розробити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність методики формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики Китаю до українського пісенного фольклору.

Об'єкт дослідження – процес фахової підготовки майбутніх учителів музики Китаю у вищих навчальних закладах України.

Предмет дослідження – методика формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю.

Завдання дослідження:

- опрацювати наукову літературу з метою визначення поняття «пізнавальний інтерес» як науково-теоретичної категорії;
- окреслити особливості українського пісенного фольклору, з'ясувати його можливості у формуванні пізнавального інтересу майбутнього вчителя музики Китаю та обґрунтувати зміст і структуру поняття «пізнавальний інтерес до українського пісенного фольклору»;
- розробити методичну модель формування обраного феномену з системою теоретичних та методичних засад, включаючи: відправні принципи, розроблені критерії з відповідними показниками, педагогічні умови, методи діагностики та з'ясувати рівні його сформованості;
- розробити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити методика формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики Китаю до українського пісенного фольклору.

Теоретико-методологічну базу дослідження становлять:

- концептуальні положення філософії освіти (В. Андрущенко, І. Зязюн, Е. Кучменко, Г. Меднікова), методології та теорії міжнаціональної освітньої стратегії, у т.ч. Китаю та України (І. Бех, Н. Гуральник, О. Реброва, О. Сухомлинська, Хе Сіган, В. Шульгіна);

- методологічні положення етнопроблематики (О. Богданова, В. Крисько, Лю Цін, В. Черкасов);

- психологічні та педагогічні засади розвитку «пізнавального інтересу» (Ю. Бабанський, М. Махмутов, Н. Тализіна, Д. Ельконін та ін.); теоретичні положення щодо активності розумової діяльності (Л. Божович, М. Данилов, М. Скаткін та ін.); дослідження інтелектуальних, емоційних, вольових факторів пізнання (М. Беляєв, А. Ковальов, В. Мясичев, С. Рубінштейн та ін.); вираження та формування потреби індивіда (Б. Ананьєв, Л. Божович, О. Леонтьєв та ін.); окремі напрями розвитку особистості, у тому числі в системі музично-педагогічної освіти (Н. Гузій, А. Козир, А. Матюшкин, О. Михайличенко, Г. Падалка, В. Орлов, В. Шульгіна, О. Щолокова та ін.), у контексті розвитку освітньої мотивації (Ю. Кулюткін, О. Ростовський, О. Хижна);

- науково-методичні праці з вокальної підготовки (В. Антонюк, Н. Гребенюк, А. Менабені, Ю. Юцевич).

У ході дослідження застосовано наступні **методи**:

- *теоретичні*: аналіз та систематизація висновків теоретичної, вокально-педагогічної та методичної літератури, педагогічного досвіду в системі вищої освіти, моделювання для створення теоретичної бази дослідження, розкриття змісту та цінності української пісенної творчості;

- *експериментально-емпіричні*: педагогічне спостереження, інтерв'ювання, анкетування, бесіди, тестування, педагогічний експеримент, експертна оцінка,

узагальнення результатів практичної роботи для перевірки ефективності запропонованої методики;

- *статистичні*: якісний та кількісний аналіз результатів дослідження, комп'ютерно-діагностична обробка даних для перевірки та забезпечення їх вірогідності.

Наукова новизна результатів дослідження.

У роботі *вперше*: - представлено розв'язання проблеми формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору на основі усвідомлення традиції як полікультурної універсалії для активізації пізнавальної діяльності в майбутніх учителів музики КНР;

- розроблено методику формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики Китаю, що включає обґрунтування відповідних науково-теоретичних підходів, педагогічних принципів та доцільних педагогічних умов;

- визначено компонентну структуру формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики Китаю з урахуванням виконавських пісенних традицій;

- розроблено критерії, показники та рівні сформованості означеного феномену в майбутніх учителів музики Китаю.

У роботі здійснено *уточнення* понять: «пізнавальний інтерес», «пізнавальний інтерес до українського пісенного фольклору».

Подальшого розвитку набули: розробка стимулюючої та регулятивної сутності аксіологічно-мотиваційної сфери особистості щодо змісту музично-педагогічної освіти Китаю; шляхи удосконалення вокальної підготовки майбутніх учителів музики.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його матеріалів та висновків у навчальному процесі вищих закладів музичної освіти України та Китаю; у розробці авторської методики формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики Китаю за рахунок використання українського пісенного репертуару та спільного методичного ресурсу для використання фахівцями обох країн; змісті лекційного курсу «Теорія та методика постановки голосу» (теоретичного та технологічного модулів); у можливості застосування винайдених методів у індивідуальних заняттях з постановки голосу та проведенні педагогічної практики студентів, а також наданні репертуарного списку та нотного додатку для самостійної роботи китайських фахівців.

Апробація та впровадження результатів дослідження. Основні теоретичні положення, результати дослідження обговорювались та здобули схвальну оцінку на Міжнародних та Всеукраїнських конференціях: Міжнародна науково-методична конференція «Мистецька освіта у вимірах сучасності» (м. Київ, 2014 р.); XI Міжнародна педагогічно-мистецьких читань пам'яті професора О.П. Рудницької «Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей» (Київ, 2014 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Художня культура і освіта: традиції, сучасність, перспективи» (Мелітополь, 2013 р.); III Международная научно-практическая конференция: Актуальные проблемы педагогики искусства (музыка и хореография) (г.

Могилев, 2014 г.); III Міжнародна наукова конференція «Теоретичні та методичні засади розвитку мистецької освіти в контексті європейської інтеграції» (Суми, 2013). «Музична культура і освіта Буковини у європейському вимірі» (до 80-річчя від дня народження засновника кафедри музики, народного артиста України, професора Андрія Кушніренка (м. Чернівці, 2013 р.); Всеукраїнська науково-методична конференція-семинар «Мистецька освіта в Україні : проблеми теорії і практики» (Київ, 2014 р.).

Результати дисертаційного дослідження *впроваджено* у навчально-виховний процес Державного закладу “Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського”, м. Одеса (довідка № 1111 від 04.06.2014 р.); Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (довідка № 07-10/1234 от 11 червня 2014 р.), Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (довідка № 1225 від 10.07.2014 р.), Цзонгбей коледжу Нандзінського університету (Довідка від 20.05.2014 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення дослідження, його результати та висновки відображено у 11 наукових працях, з них: 6 статей у фахових виданнях, 3 – у міжнародних виданнях.

Структура дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаної літератури (206 найменувань, з них 12 – іноземними мовами (4 китайською), 15 – електронний ресурс). Повний обсяг дисертації 238 сторінок, з них основного тексту – 191 с. Робота містить 10 рисунків, 4 таблиць, що разом із додатками становить 29 сторінок.

Основний зміст дисертації

У **вступі** розкрито загальну характеристику роботи, обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, розкрито методологічні основи дослідження; показано наукову новизну та практичне значення; наведено дані щодо апробації та впровадження результатів дисертації.

У **першому розділі** – *«Теоретичні засади формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики до українського пісенного фольклору»* – подано категоріальний апарат, надано визначення поняття «пізнавальний інтерес», розкрито сутність пісенного фольклору, визначено зміст українського пісенного фольклору як предмета пізнавального інтересу майбутнього вчителя музики Китаю.

На основі аналізу філософської, психолого-педагогічної та мистецтвознавчої літератури проаналізовано пізнавальний інтерес як наукову категорію, розглянуто розуміння поняття «пізнавальний інтерес» в історіографії та сучасними науковцями.

У проаналізованій науковій літературі китайських філософів та педагогів (Конфуцій, Вго Ан, Чен Хао, Ван Шоужень, Цай Юаньпей) визначено єдність думок щодо ролі пізнавального інтересу в навчанні: зв'язок з емоціями,

уможливлення його розвитку лише за умови врахування індивідуальних особливостей людини та за визнання провідної ролі педагога у цьому процесі, ефективність особистої розбудови пізнавального інтересу на власному практичному досвіді.

Проаналізовано висновки психологів різних наукових напрямів (Д.Божович, С.Рубінштейн, Г.Щукіна, С.Томкінс, Дж.Рікс (Ricks) та ін.) щодо особливостей прояву пізнавального інтересу як: вибіркового спрямування уваги людини, прояву її розумової та емоційної активності; специфічного ставлення особистості до об'єкта, що викликане усвідомленням його значення для життя та емоційної привабливості; базування його на пізнавальній потребі особистості.

Представлено огляд концепції формування пізнавального інтересу в українській етнопедагогіці, що ґрунтувався на принципах доступності, послідовності, природовідповідності з обов'язковим супроводом прояву емоцій здивування, радості, сумніву, впевненості, розумового задоволення у процесі пізнання нового.

Розкрито значення музичної вокальної традиції як полікультурного явища, обґрунтовано її історичну ємкість у глобалізованому світі щодо визначення та національної самобутності кожної нації і набуття значення джерела загальної ерудиції, освіченості, що стверджує традицію сучасною освітньою тенденцією. Представлено мистецьку традицію чинником усвідомлення студентами власного освітнього шляху з метою її збереження та розвитку у міжнародній спільноті.

Встановлено, що вивчення основних принципів, методів української фольклорної традиції сприяє усвідомленню взаємовпливу різних національних музичних культур та специфіки їх розвитку на основі прояву низки схожих фольклорних пісенних традицій.

Доведено актуальність проблеми формування пізнавального інтересу майбутнього вчителя музики Китаю до українського пісенного фольклору, яка полягає у тому, що в сучасній музично-педагогічній освіті важливим завданням стає оволодіння студентами емоційно-інтелектуальним досвідом спілкування з художніми цінностями національного мистецтва як складової їхньої особистісної художньої культури та умови фахової компетентності.

Окреслено основні характерні риси пізнавальної потреби особистості як педагогічної категорії: її задоволення та посилення у процесі пізнавальної діяльності із появою нової потреби у пізнанні, що супроводжується позитивними емоціями; предметна спрямованість і вибірковість; постійне невдоволення собою суб'єкта навчання для подальшого розвитку пізнавальної потреби.

Розкрито художні особливості українського пісенного фольклору, зокрема найпоширенішими художніми засобами української народної пісні визначено оригінальні, суто національні пісенні інтонації, паралелізми, лаконічні порівняння, виразна поетична символіка, епітети. Ураховано, що в народному співі розрізняють декілька типів народного багатоголосся, які умовно

поділяються на дві групи (одні пов'язані із особливостями звуковидобування, інші стосуються висоти звуку, інтонаційного розвитку та звучання пісень).

Ураховано значимість історичної пам'яті у творенні, побутуванні й передачі фольклорних творів; колективний характер цього процесу; анонімність; зв'язок між побутом і розвитком народних традицій та усталеними стереотипами; традиційність у поєднанні з імпровізацією; різноманітність і варіантність текстів та мелодій.

На основі аналізу наукової літератури, історичного та педагогічного досвіду у розділі визначено *пізнавальний інтерес майбутнього вчителя музики Китаю до українського пісенного фольклору як вибіркову спрямованість особистості на сприйняття, вивчення та виконання українського пісенного фольклору, що супроводжується усвідомленим ставленням й позитивними емоціями по відношенню до пізнавальної діяльності, а також слугує потужним стимулом музично-педагогічної активності майбутнього фахівця.*

Отже, формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики Китаю можливо лише за умови залучення до активної участі в навчальному та виконавському процесі всіх жанрів українського пісенного фольклору, зокрема обрядової, історичної народно-поетичної творчості, що виникла в Україні у минулі часи.

У другому розділі – «*Організаційно-методичне забезпечення формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору*» – було визначено зміст та структуру пізнавального інтересу майбутнього вчителя музики Китаю до українського пісенного фольклору; розроблено організаційно-методичну систему формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору.

Розкриваючи структуру пізнавального інтересу, ми спирались на розроблені у педагогіці наукові підходи, що дозволили розкрити сутність кожного з компонентів, їх взаємозв'язок зі всіма елементами. Серед найзначніших науково-теоретичних підходів у нашому дослідженні виокремлені: - культурологічний; - історико-педагогічний; - музикознавчий; аксіологічний.

Обґрунтовано **принципові** положення щодо формування ціннісного ставлення до українського пісенного фольклору у майбутніх учителів музики Китаю у відповідних педагогічних умовах. Серед них: *історико-педагогічної наступності; емоційно-доцільної визначеності; народно-педагогічного спрямування; музично-обрядової спорідненості; національної ідентичності.*

Визначено структурні **компоненти** пізнавального інтересу: **потребово-емоційний, соціально-смысловий та етно-культурний.**

Ці компоненти оцінювались за такими розробленими **критеріями**: - *потребово-емоційна активність* (якість вмотивованості вибору, міра чуттєво-емоційного прояву); *усвідомлення власної мотивації* (характер використання українського пісенного фольклору у діяльності співака, вчителя, у побуті) – **потребово-емоційний компонент**; - *актуалізація пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в соціумі* (ступінь значущості в колективі); -

значущість пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору для особи (міра значущості для особи) – **соціально-смісловий компонент**; - міра загальнокультурної цінності музичного фольклору (ставлення до китайського музичного фольклору, ставлення до українського музичного фольклору); ціннісне ставлення до етнопісенного (полікультурного) фольклору (пріоритетність у вивченні китайського фольклору, пріоритетність у вивченні українського фольклору, пріоритетність у вивченні пісенного фольклору будь-якої культури) – **етно-культурний компонент**.

За розробленими критеріями та показниками визначено три **рівні** сформованості пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору, вищий, середній та низький з відповідними характеристиками, що дозволило ранжувати досягнення майбутніх учителів музики Китаю та отримати конкретний матеріал для подальшого математичного обчислювання.

Для успішного проведення експериментальної роботи з формування інтересу до українського пісенного фольклору у майбутніх учителів музики Китаю обґрунтовано доцільні педагогічні умови, серед яких виділено *формотворчі*, що пронизують усі етапи формувального експерименту, та *специфічні*, які найбільш доцільні для роботи на кожному конкретному етапі роботи. *Формотворчими* педагогічними умовами вважаються: - системність спілкування з українською музичною культурою; - забезпечення емоційної активності студентів до сприйняття українського музичного пісенного фольклору; - заохочення знайомства з українською пісенною творчістю (у академічних концертах під час навчання, філармонійних концертах, аудіо- та відеозаписах тощо); - впровадження українського пісенного фольклору у процес вивчення музично-фахових дисциплін (з теорії музики, вокалу, хору).

Серед педагогічних умов *специфічними* на кожному з періодів формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю вважаємо:

для **першого етапу** – постійне ознайомлення з українською художньою специфікою (вишиванками, писанками, опосередковано; пісенними і танцювальними фольклорними колективами – безпосередньо);

для **другого етапу** – вивчення творчості провідних українських фольклорних колективів для збудження позитивного емоційного ставлення до музичної творчості України, ознайомлення та усвідомлення через зміст виконуваних музичних творів із специфікою загальнонаціонального українського «характеру»;

для **третього етапу** – обов'язкове використання українського пісенного фольклору та фрагментів різних українських пісень як навчального матеріалу, спонукання до пріоритетного застосування української музики під час навчання у педагогічному ВНЗ України, застосування різних шляхів ознайомлення та виконання кращих зразків пісенного фольклору.

На рисунку 1 схематично зображено модель формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю.

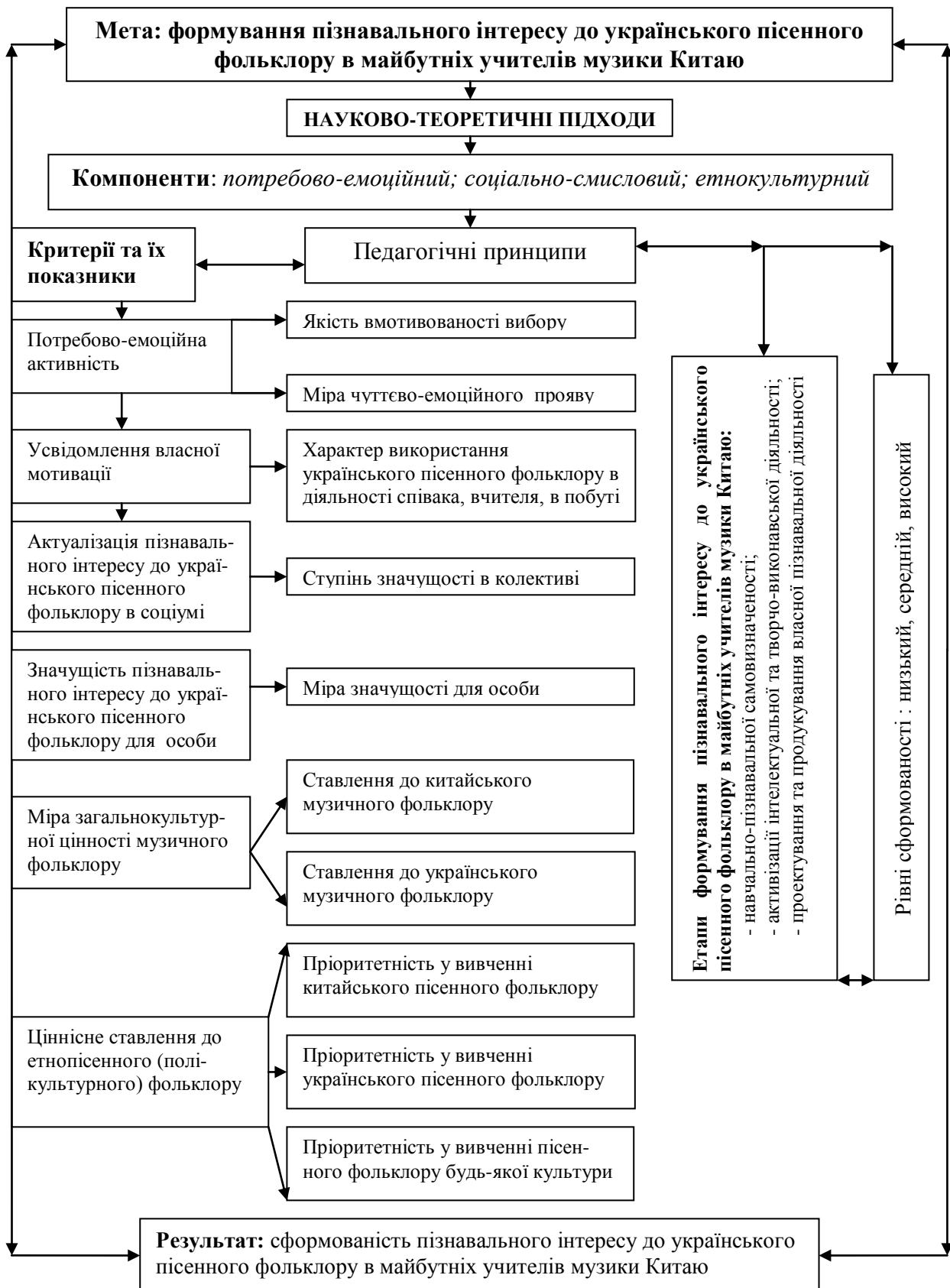

Рис. 1. Схема моделі формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю

У третьому розділі – «Експериментальна перевірка ефективності впровадження методики формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю» – було перевірено експериментальним шляхом стан сформованості пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору у китайських студентів, які навчаються в українських педагогічних ВНЗ. Визначено три етапи формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору у китайських студентів у процесі фахової підготовки та результати впровадження організаційно-методичної системи. Засобами математичної статистики здійснено перевірку достовірності отриманих результатів і статистичну обробку даних, структуровано їх у таблиці результатів, відображено у діаграмах, інших рисунках.

Констатувальний експеримент з діагностики пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики показав, що найбільший відсоток утворили студенти з низьким рівнем його сформованості. Це дало підстави скоректувати педагогічні умови, які б сприяли підвищенню рівня сформованості досліджуваного явища.

Для досягнення результату експерименту попередньо були створені педагогічні ситуації щодо підвищення ефективності формування пізнавального інтересу студентів до пісенних фольклорних традицій України. У ході проведення формувального експерименту були зафіксовані такі прояви творчості китайських студентів щодо народних музичних традицій: імпровізаційне обігрування календарно-обрядової пісні; різні композиції ігор на основі календарно-обрядової пісні; внесення нових рухів та їх комбінацій у пісню-гру.

Оцінювання та ранжування студентів за їх успіхами відбувалося за десятибальною шкалою (виставлявся бал за кожний показник визначених критеріїв) з подальшим їх підсумуванням для визначення остаточної оцінки.

У результаті експериментальної роботи з формування пізнавального інтересу в майбутніх китайських учителів музики визначено необхідність урахування таких факторів: вікових можливостей іноземних студентів, які навчаються в Україні; наявність в них культурно-освітнього досвіду; специфіки творчої діяльності студентів-музикантів, які здатні самостійно оволодівати великою кількістю теоретичного та музично-практичного навчального матеріалу (знання з теорії музики, музичної літератури, виконавського репертуару).

Враховуючи зміст розроблених компонентів пізнавального інтересу в китайських студентів до українського пісенного фольклору (**потребово-емоційний, соціально-смысловий, етно-культурний**), було здійснено поетапне формування обраного феномену.

Перший етап – спонукання до *навчально-пізнавальної самовизначеності*; другий етап – *активізація інтелектуальної та творчо-виконавської діяльності*; третій етап – *проектування та продукування власної пізнавальної діяльності* на основі пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору.

Формоутворюючим принципом ефективності формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю було окреслено *самостійне визначення власних дій* щодо урахування:

специфіки навчання в іншій країні; необхідності пристосування до нових музично-педагогічних умов; адекватного сприйняття спілкування з педагогами інших освітніх систем та музично-педагогічних шкіл, що безсумнівно ускладнює навчальне спілкування та всі складові формування пізнавального інтересу китайських студентів до обраної тематики, але вирішуються у складній взаємодії суб'єктів навчання.

На кожному етапі формувального експерименту була застосована система методів для забезпечення ефективності процесу формування пізнавального інтересу в майбутніх учителів музики Китаю. На першому етапі *навчально-пізнавальної самовизначеності* використовувалися такі з них: *метод інтонаційного відбору та інтонаційної спорідненості пісень*; *метод співставлення мотивів* українських та китайських народних пісень для винайдення спільних та відмінних характеристик музичної виразності; *метод вивчення шедеврів* українського пісенного фольклору та *ознайомлення* з маловідомими піснями для збудження пізнавального інтересу китайських студентів до музичної пісенної творчості.

На другому етапі, *активізації інтелектуальної та творчо-виконавської діяльності*, застосовано методи *інтонаційно-мотивного розвитку* для відтворення пісень із розвиненою мелодичною лінією, *музичного аналізу* пісенних характеристик; *пошуковий метод* для формування інтересу до нових, українських пісень, які китайські студенти мали знайти самостійно із запропонованих збірок пісень, що були обрані для роботи.

На третьому етапі, *проектування та продукування власної пізнавальної діяльності*, було запропоновано такі методи: *метод інтонаційного розвитку зі створення власної варіації* до народних українських і китайських пісень; *метод пошуку* схожих за жанрами та формами китайських та українських народних пісень; *метод тематичного та змістового* текстового споріднення та інші.

На всіх етапах формоутворюючим принципом досягнення ефективності відповідної діяльності щодо пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору акцентувався принцип самостійності у визначенні власних дій. Цей принцип теоретично обґрунтовано на основі розкриття власних потенційних можливостей кожного китайського студента та їх самостійне застосування в складних сучасних навчальних умовах реконструкції змісту та організації освіти в Україні. Змістом цього підходу є потреба у поширенні досвіду за рахунок самоусвідомлення власного дослідницького вибору.

Протягом усього експерименту здійснювалася наскрізна діагностика формування пізнавального інтересу китайських студентів до українського пісенного фольклору (на індивідуальних заняттях з вокалу, у вокальному ансамблі, хорі), яка передбачала впровадження єдиної системи параметрів досліджуваних явищ і критеріїв їхнього оцінювання для використання впродовж усієї дослідно-експериментальної роботи. У відповідності до цього, зрізи здійснювались за єдиною моделлю для отримання повної та різнобічної інформації щодо дієвості експериментальної методики.

Ґрунтуючись на зіставленні вихідних даних, проміжних та кінцевих результатів, зроблений аналіз здобутків експерименту дозволив визначити позитивну динаміку

формування співацьких навичок студентів, які навчалися за експериментальною методикою та перевірити її ефективність.

Наведені у таблиці дані свідчать, що в експериментальній групі (ЕГ) кількість студентів із середнім рівнем сформованості пізнавального інтересу за усіма показниками критеріїв зросла, а з низьким – зменшилася. Зазначимо, що у контрольній групі відсутніх змін не відбулося.

Таблиця 1

Динаміка рівнів сформованості пізнавальних інтересів майбутніх учителів музики Китаю до українського пісенного фольклору ЕГ

Рівні сформованості пізнавального інтересу учасників експерименту	Учасники експерименту			
	до початку		після закінчення	
	студенти	%	студенти	%
Високий	8	12,9%	20	32,3%
Середній	32	51,6%	39	62,9%
Низький	22	35,5	3	4,8%
Всього	62	100	62	100

За допомогою критерію кутового відхилення Р.Фішера показники успішного оволодіння студентами українським пісенним фольклором майбутніми вчителями музики Китаю виражено у відсотках та визначено φ_1 та φ_2 , які у нашому випадку виглядає як $\varphi_{екс} = 4,292 - 2,096$. Порівняння φ табличного та φ експериментального показує, що φ табличне $<$ φ експериментального, а це означає, що $\varphi_{екс}$ лежить поза інтервалом прийняття нуль-гіпотези.

Таблиця 2

Статистичні параметри узгодження істинності даних за Р.Фішером (φ)

Компоненти	Критерії	Високий рівень		Низький рівень		Критерій φ (за Фішером)
		КГ	ЕГ	КГ	ЕГ	
		кільк. студ.	кільк. студ.	кільк. студ.	кільк. студ.	
Потребово-емоційний	Потребово-емоційна активність	16	15	16	21	4,102
	Усвідомлення власної мотивації	14	16	20	3	4,292
Соціально-смысловий	Актуалізація пізнавального інтересу до укр. пісенного фольклору в соціумі	20	33	20	5	3,651
	Значущість пізнавального інтересу до укр. пісенного фольклору для особи	23	29	19	5	2,982
Етно-культурний	Міра загально-культурної цінності музичного фольклору	20	28	15	7	2,096
	Ціннісне ставлення до етнопісенного (полікультурного) фольклору	21	32	18	8	2,31

Порівняльний аналіз отриманих даних згідно критеріїв формування пізнавального інтересу у студентів контрольної та експериментальної груп дає підстави для фіксації значно вищих результатів у майбутніх учителів музики експериментальної групи порівняно з досягненнями студентів контрольної групи. У такий спосіб засвідчено перевагу запропонованої експериментальної методики над традиційною.

Отже, узагальнення результатів проведеного дослідження аналізу виявило вагомі переваги в експериментальній групі, довело їх достовірність, що зумовило висновок про ефективне формування пізнавального інтересу в ній, який набув свідомого характеру. Застосування методів математичної статистики забезпечили вірогідність отриманих даних та можливість їх перенесення на загальну сукупність.

ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні наведено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення проблеми формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю, досягнуто поставлену мету, розв'язано намічені завдання, що дає підстави для наступних **висновків**:

1. На основі аналізу філософської, мистецтвознавчої та психолого-педагогічної літератури здійснено ретроспективне вивчення пізнавального інтересу як наукової категорії. Розглянуто розуміння науково-теоретичного поняття «пізнавальний інтерес» від часів античності через епохи Відродження та Просвітництва, XIX – XXI століть.

Розкрито доцільність ідей української етнопедагогіки щодо формування пізнавального інтересу, які ґрунтуються на дидактичних принципах доступності, послідовності та природовідповідності з виявленим позитивним впливом емоційного супроводу, та визначено українську пісенну традицію загальнокультурною універсалиєю.

На основі проаналізованих науково-теоретичних джерел поняття «пізнавальний інтерес», його особливості подані як вибіркове спрямування уваги людини й прояв його розумової та емоційної активності; специфічне ставлення особистості до об'єкта, викликане усвідомленням його значення для життя і емоційною привабливістю. З'ясовано, що основою пізнавального інтересу є пізнавальна потреба особистості, яка характеризується задоволенням її в процесі пізнавальної діяльності; посиленням її впливу практикою пізнавальної діяльності; появою нової потреби у пізнанні за рахунок активізації цих дій; предметною спрямованістю та вибіркковістю; орієнтацією на процес пізнавальної діяльності із супроводом подиву та позитивними емоціями.

Запропоновано власне трактування пізнавального інтересу майбутнього вчителя музики Китаю до українського пісенного фольклору як **вибіркової спрямованості особистості на сприйняття, вивчення та виконання українського пісенного фольклору, що супроводжується усвідомленим ставленням й позитивними емоціями по відношенню до пізнавальної**

діяльності, а також слугує потужним стимулом музично-педагогічної активності майбутнього фахівця.

2. Окреслено та розкрито особливості пісенного фольклору як різновиду усної народної творчості: значимість колективної історичної пам'яті у творенні, побутуванні й передачі фольклорних творів; колективний характер цього процесу; анонімність творення; зв'язок між розвитком народних традицій та усталеними архетипами; традиційність у поєднанні з імпровізацією.

До художніх особливостей українського пісенного фольклору віднесено оригінальні національні пісенні інтонації, виразна поетична символіка; декілька типів народного багатоголосся та ін. Умовно виділено дві групи характерних рис пісенного фольклору. До першої групи належать ті, що пов'язані з особливостями звуковидобування, до другої групи – пов'язані з особливостями висоти звуку, інтонаційного розвитку.

Обгрунтовано зміст та структуру пізнавального інтересу на виокремлених наукових підходах: - художньо-ціннісної зорієнтованості, - культурологічному; - історико-педагогічному; - музикознавчому.

Розроблено структуру досліджуваного феномена на відповідних наукових підходах. Її складають такі **компоненти**: *потребово-емоційний, соціально-смісловий та етно-культурний.*

3. Було розроблено методичну модель формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю з урахуванням таких **принципів**: історико-педагогічної наступності; емоційно-доцільної визначеності; народно-педагогічного спрямування; музично-обрядової спорідненості; національної ідентичності.

Оцінювання компонентів структури пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору забезпечено наступними **критеріями**: - *потребово-емоційна активність*; - *усвідомлення власної мотивації (потребово-емоційний компонент)*; - *актуалізація пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в соціумі*; - *значущість пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору для особи (соціально-сміслового компоненту)*; - *міра загальнокультурної цінності музичного фольклору, ціннісне ставлення до етнопісенного (полікультурного) фольклору (етно-культурний компонент)* з відповідними ним показниками.

За розробленими критеріями визначено три рівні сформованості пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору, високий, середній та низький з відповідними характеристиками, що дозволило ранжувати досягнення кожного майбутнього вчителя музики Китаю та отримати відповідний матеріал для подальшого математичного обчислювання.

Для успішного проходження експериментальної роботи з формування інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю обгрунтовано **педагогічні умови**. Основними педагогічними умовами вважаються: - постійне спілкування зі змістом української музичної культури; - спонукання емоційної активності до сприйняття українського музичного пісенного фольклору; - заохочення знайомства з українською пісенною творчістю засобом ознайомлення з різними піснями (у концертах під час

навчання, філармонійних концертах, записах тощо); - обов'язкове знайомство з відповідним матеріалом у навчанні (використання зразків українського художнього музичного репертуару на заняттях з теорії музики, вокалу, хору, ансамблю).

Серед *специфічних педагогічних умов* для кожного з етапів формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору у майбутніх учителів музики Китаю виокремлено такі: для першого етапу – постійне ознайомлення з українською художньою специфікою (вишиванками, писанками, опосередковано; піснями і танцювальними фольклорними колективами, безпосередньо); для другого етапу – вивчення творчості провідних українських фольклорних колективів для збудження позитивного емоційного ставлення та зацікавлення до музичної творчості України, ознайомлення та усвідомлення через зміст виконуваних музичних творів із специфікою загальнонаціонального українського «характеру»; для третього етапу – обов'язкове використання українського пісенного фольклору та фрагментів різних українських пісень як навчального матеріалу, спонукання до пріоритетного застосування українського матеріалу під час навчання у педагогічному ВНЗ України, застосування різних шляхів ознайомлення та виконання кращих зразків пісенного фольклору.

4. На кожному етапі формувального експерименту була застосована система методів для забезпечення ефективності процесу формування пізнавального інтересу в майбутніх вчителів музики Китаю. На першому етапі застосовано такі основні **методи**: *метод інтонаційного відбору та інтонаційної адекватності пісень*; *метод співставлення мотивів українських та китайських народних пісень* для винайдення спільних та відмінних характеристик музичної виразності; *аналітичний метод* вивчення шедеврів українського пісенного фольклору та ознайомлення з маловідомими піснями для збудження пізнавального інтересу китайських студентів до музичної пісенної творчості.

На другому етапі застосовано **методи**: *інтонаційно-мотивного розвитку* для відтворення пісень із розвиненою методичною лінією, *музичного аналізу* пісенних характеристик; *пошуковий метод*, для формування інтересу до нових, самостійно знайдених українських пісень.

На третьому етапі запропоновано такі **методи**: *метод створення власної варіації* до українських і китайських народних пісень з варіативним розвитком; *порівняльний метод* винайдення схожих за жанрами та формами китайських і українських народних пісень; *метод тематичного і змістового* текстового споріднення.

5. Експериментальні дані засвідчили позитивне зрушення в усвідомленні та практичному застосуванні майбутніми вчителями музики Китаю українського пісенного фольклору, доцільність його використання у фаховій діяльності іноземних учителів музики. Так, на основі отриманих показників зроблено висновок, що найвищі з них стосуються сформованості першого критерія, *потребово-емоційного*, що пояснюється усвідомленням засвоєння вчителями українського пісенного фольклору, як провідного фактора культурної ідентифікації нації (середній показник кутового відхилення Фішера

складає 4.197); на другому місці опинились показники другого критерію, *соціально-смиислового*, що пояснюється природною соціальною визначеністю китайських фахівців як представників цієї культури (критерій стосовно особистісної значущості усвідомлення необхідності опанування українського пісенного фольклору – нижчий, оскільки цього традиційно вимагає культура Китаю, в якій колективна потреба стоїть вище за особистісну та середній показник кутового відхилення Фішера складає 3.317); на нижчому порядку, порівняно з двома попередніми критеріями, стають показники третього критерію, *етно-культурного*, які переконливо демонструють глибокі корні традиції національного китайського виховання, що пов'язані із усвідомленням найціннішого для китайського народу надбання, володіння та застосування власного національного пісенного фольклору порівняно із опануванням всесвітньо ціннісних зразків пісенної творчості (середній показник кутового відхилення Фішера складає 2.203).

Експериментальні дані засвідчили позитивне зрушення в усвідомленні та практичному застосуванні майбутніми китайськими вчителями музики українського пісенного фольклору, доцільність його використання у фаховій діяльності іноземних учителів музики попри дотримання ними глибокої поваги до власних національних традицій.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів обраної проблеми, тому залишає простір для подальшого наукового пошуку за такими можливими напрямками : обов'язкове введення шедеврів українського пісенного фольклору у індивідуальні робочі плани студентів, магістрантів з Китаю, які навчаються в Україні; розширення тематики магістерських робіт іноземних студентів за рахунок поглиблення вивчення схожих музично-інтонаційних, динамічних, темброво-гармонічних, інших характеристик зразків пісенної творчості для забезпечення спорідненого відчуття цінності міжнаціональної культурної спадщини.

Основні положення дисертації відображено у таких публікаціях:

Статті у фахових провідних наукових виданнях:

1. Лі Чжаофен. Ретроспектива категорії «пізнавальний інтерес» у науковій літературі / Лі Чжаофен // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наук. праць / Ред.кол.: Н.В. Гузій (відп. ред.). – Вип. 22 (32). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 239 с. – С. 19 – 22.
2. Лі Чжаофен. Пізнавально-потребовий контекст інтересу в діяльності особистості / Лі Чжаофен // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : Зб. наук. праць. – Вип. 15 (20). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 233 с.– С. 26 – 30.
3. Лі Чжаофен. Історіографія становлення категорії «пізнавальний інтерес» у китайській педагогічній літературі / Лі Чжаофен // Наукові записки. – Випуск

133. Серія : Педагогічні науки. – Кіровоград : Кіровоградський РВВ КДПУ імені В. Винниченка. – 2014. – 352 с. – С. 296 – 301.
4. Лі Чжаофен. Теоретичне узагальнення поняття пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів Китаю та основні результати його формування / Лі Чжаофен // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : Зб. наук. праць. – Вип. 16 (21). Частина 2. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 253 с. – С. 89 – 92.
5. Лі Чжаофен. Складові теоретичної моделі формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в китайських студентів / Лі Чжаофен // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського. – № 9-10. – Одеса : ПНПУ ім. К.Д. Ушинського, 2014. – 232 с. – С. 146 – 150.
6. Лі Чжаофен. Пізнавальний інтерес в контексті української етнопедагогіки / Лі Чжаофен // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей: зб. матеріалів XI Міжнар. педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П. Рудницької / [голов. ред. І.А. Зязюн]. Вип. 5 (9). – Чернівці: Зелена Буковина, 2014. – 398 с. – С. 113 – 116.

Міжнародні публікації

7. Ли Чжаофен. Ценность музыкального искусства: учебн. пособие / Ли Чжаофен. – Шанхай: Шанхайский транспортный институт, 2009. – 240 с.
8. Лі Чжаофен. Украинский песенный фольклор как предмет познавательного интереса будущего учителя музыки Китая / Лі Чжаофен // Наука 21 века: вопросы, гипотезы, ответы: Научн. Журнал. – № 4 (2013). Москва-Таганрог.– 129 с. – С. 26 – 29.
9. Ли Чжаофен. Принцип «природосообразности» народной педагогики как основа формирования познавательного интереса» // Актуальные проблемы педагогики искусства (музыка и хореография): сб. тезисов III Междунар. научн.-практ. конф, 20-22 марта 2014 г., г. Могилев, МГУ имени А.А. Кулешова / под. ред. В.П. Ревы. – Могилев: МГУ имени А.А.Кулешова, 2014. – 196 с. – С.172 – 174.

Матеріали конференцій

10. Лі Чжаофен. Психологічна сутність пізнавального інтересу: Художня культура і освіта: традиції, сучасність, перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Мелітополь 24-25 жовтня 2013 р. /Лі Чжаофен.– Мелітополь , 2013 – С.127-130.
11. Лі Чжаофен. Категорія «пізнавальний інтерес» у народній педагогіці А.Духновича «Мистецька освіта в Україні : проблеми теорії і практики» зб. тез за матеріалами Всеукр. наук.-методичн. конференції-семінару, 27-28 лютого 2014 р.– Київ:Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014 р. – 174 с. – С. 145 – 147.

Анотації

Лі Чжаофен. Формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання. – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2015.

У дисертації досліджено проблему формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю. Проаналізовано та систематизовано обрану дефініцію за галузями наукового знання, подано власне розуміння змістової сутності цього поняття, визначено стан дослідженості проблеми в теорії та практиці педагогічної науки. Визначено психолого-педагогічну сутність пізнавального інтересу, його компонентну структуру, розроблено критерії сформованості пізнавального інтересу у китайських студентів та поетапність його формування в навчальній діяльності у педагогічному ВНЗ.

Використано усвідомлення традиції як культурно-освітньої тенденції; представлено розв'язання проблеми на основі застосування фольклорного пісенного матеріалу як пізнавального комплексу навчання китайських студентів; розроблено методику формування пізнавального інтересу майбутніх учителів музики Китаю за рахунок обґрунтування відповідних науково-теоретичних підходів, принципів та доцільних педагогічних умов. У роботі здійснено *уточнення* щодо змісту поняття «формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору» у китайських студентів; набули освітнього значення стимулююча та регулятивна сутність аксіологічно-мотиваційної сфери особистості, зміст опанування української пісенної творчості стосовно фахової підготовки майбутніх учителів музики Китаю.

Теоретично обґрунтовано, розроблено та апробовано методику поетапного формування пізнавального інтересу до українського пісенного фольклору в майбутніх учителів музики Китаю, визначено рівні досягнення її ефективності та перевірено результати її практичного застосування у навчальних дисциплінах музичного профілю.

Ключові слова: пізнавальний інтерес, етнопедагогіка, фольклор, українська пісня, полікультурна універсалізація традиції, методична система, вчитель музики.

Ли Чжаофен. Формирование познавательного интереса к украинскому песенному фольклору у будущих учителей музыки Китая. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – теория и методика музыкального обучения. – Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова. – Киев, 2015.

В диссертации исследовано проблему формирования познавательного интереса к украинскому песенному фольклору у будущих учителей музыки

Китая. Проанализовано и систематизировано избранную дефиницию в теоретических выводах различных отраслей научного познания, дано собственное понимание содержания этого понятия как *выборочной направленности личности на восприятие, изучение и исполнение украинского песенного фольклора, которая сопровождается осознанным отношением и позитивными эмоциями по отношению к познавательной деятельности, а также служит мощным стимулом музыкально-педагогической активности будущего специалиста.*

Определено состояние исследуемой проблемы в теории и практике педагогического знания. Определена психолого-педагогическая сущность познавательного интереса, его компонентная структура, разработаны критерии сформированности познавательного интереса у китайских студентов и поэтапность его формирования в учебной деятельности в педагогическом ВУЗе.

Осознано использование традиции как тенденции в образовании; представлено решение проблемы на основе использования фольклорного песенного материала как познавательного комплекса китайских студентов; разработана методика формирования познавательного интереса будущих учителей музыки Китая, основываясь на таких научно-теоретических подходах: художественно-ценностной ориентированности, культурологическом; историко-педагогическом; музыковедческом.

Разработана и представлена структура данного феномена, состоящая из таких *компонентов: потребностно-эмоционального, социально-смыслового и этно-культурного*, которые были обеспечены такими критериями: мера *потребностно-эмоционально активности*, мера *осознания собственной мотивации* к первому компоненту; степень *активизации интереса к украинскому фольклору в социуме* ко второму компоненту; мера *общекультурной ценности музыкального фольклора*, степень *ценностного отношения к этнопесенному фольклору* к третьему компоненту с соответствующими показателями.

В исследовании опирались на такие принципы: историко-педагогической последовательности; эмоциональной целесообразности; народно-педагогической направленности; музыкально-обрядовой общности; национальной идентичности в рамках китайской и украинской культур. В работе уточнено и конкретизировано содержание понятия «формирование познавательного интереса к украинскому песенному фольклору» у китайских студентов.

Теоретически обоснована, разработана и апробирована методика поэтапного формирования познавательного интереса к украинскому песенному фольклору у будущих учителей музыки Китая, определены уровни достигнутых успехов, эффективность и практическое значение их использования в учебных дисциплинах музыкального профиля.

Ключевые слова: познавательный интерес, этнопедагогика, фольклор, украинская песня, поликультурная универсализация традиции, методическая система, учитель музыки.

Li ZhaoFehg. Formation of Cognitive Interest to Ukraine Song Folk of Future Music Teacher of China. – Manuscript.

Dissertation on the receipt of scientific degree of candidate of pedagogical science after speciality 13.00.02 – theory and method of music training. – the National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov, Kyiv, 2015.

In the dissertation investigation the problem of cognitive interest to Ukraine song folk of future music teacher of China. Than is analyse and systematize cognitive interest in the theoretic conclusions of difference branches of science cognitive, was done own understanding of this concept content as selective direction of person psychical processes to perception, studying and performance Ukraine song folk, which is characterized realize attitude and positive emotions from cognitive doing, also serves powerful stimulus of music and pedagogic specialist activity.

We were defined condition investigation problem in theory and practice pedagogic knowledge; psychical and pedagogic cense of cognitive interest, its component structure, working out criterions of forming cognitive interest of China students and stages its perfecting in pedagogic study doing.

Realized using of traditions as tendency in education; was presented decision of problem on the basis using Folk song as China students cognitive complex; working out methodic formation of cognitive interest future music teachers of China, based on the art valuable orientations; cultural; historical and pedagogic; musical science and effusive investigation as the science approaches.

Working out and presented the structure of this phenomenon, which content of those component: requirement and emotion, social and sense and ethnic-cultural, which provide with such criterions : measure requirement and emotion activity, measure realize own reason for the first component; measure activity for Ukraine song folk in the society for second component; measure of cultural valuable of music folk, measure valuable relation for ethnic song folk for third component with their indexes.

In this investigation was used principals : historical and pedagogical sequence, emotion expedient; people pedagogic; alike music rite; national cultural alike. In this dissertation concrete content of term “cognitive interest formation for Ukraine song folk” China students. In this material presented methods of formation cognitive interest for Ukraine song folk China students, appointed levels reach progress, effects and practice meaning in the music disciplines.

Key words: cognitive interest, ethno pedagogy, folk, Ukraine song, poly cultural universal tradition, methodic system, music teacher.